

خبرایلی له مانې خپلې زانستیدا - 3 - د. گوران سباح

گڼلې تخنیک هېن مانې خپلې زانستی (خز) له ژانرکاني تری مان جیا دکننېو. یېک لهوانې خپرایې. خبرایې واتې پېوړی یتمی گانېو. مېست خبرایې چیدکنکې نیې، خبرایې گانېو (شلهاردت، ۲۰۰۸). بې کورتی، چنډ خپرا چیدکنکې دتې گانېو. خبرایې خز خوښېر درباز دکات له بېزارېوون. وا له خوښېر دکات پېو دواې پېو مانکې هېداتېو، تا تېواوې نکات داینېت. له خزی (ئې مېمېری کلد ئیمپایری) ئارکادی مارتن (۲۰۱۹) دا، (ژمار) وېک نوښتېرکې نوې دچېتې هېسارې تېککالانلی. له نوې نوښتېرې پېشو کوژراوې. هی نوې دېې خې بېارنېت له دوژمنانې ئېوې و سېر زېوې. ئېم خزې بگری بېدستېو ناتوانې وازی له بېنې. بې؟ له بېر کمنېک توخم و تخنیک، له خوارېو بایان دکنم.

خپرایې له ژانرککېو بې ژانرکې تر دگڼتې. کمنېدی له دراما خپراترې، ئاکشن خپراترې له سېپېنس. یتمی گانېوې مان له سېردمې مېتامېدېرندا دېې خپرا بېت، ئېگینا خوښېر و چاپخا نېکانش تې دکننېو (ستېن، ۲۰۱۵). ئېې بېچې چاپخا نې کوردستان مانې خپرا تې دکننېو؟ چونکې خنکاون له دنیای کلاسیکې مانې ووسې و عېرېبې. بېچې خوښېرې مانمان کمنې؟ چونکې خوښېر بېزار بوو له مانېلی هېواش و کلاسیکې ماننووسې پېرکاني کورد. گنېکان، بې نموونې، ماننووس ئارام محمد، بې گز یتمی خپرادا چووې، بې تایبېتې له دواھېمین مانیدا بې ناوې (ژېک له و سا نې هېدگرم). هېرچېندې مانکې خز نیې، بېام گانېو کک توخمې خبرایې تېداېې و جیای دکاتېو له مانکاني تر. بېتامترې.

گڼلې زېرن بې خبرایې گانېو. توښتېران چېند توخمکې خبرایې باس دکن، لهوانېش توخمېلی ئاکشن، هېواسین، دیالېگ، زمان، هېبېزاردنې وشې، کورتبې، گانې کارکتر، دیمېتې خپرا و وردې گرې. خزی (ئېمپېرس فې ئېف) ی ماکس گلادستېن (۲۰۱۹)، باس له فیفیان دکات، پېشېنگ و داهېنېری تېکنېلېژیاې و ووبېووی ئیمپېاتېری گېردوونکې دوور دېتېو. له گڼلې زېرینې ئېم توخمانېو خېزکې خپرای بېرهېم هېناوې.

خېزنووس له گڼلې ئاکشنېو دتوانېت چیدکنکې خپرا بکات (کمپتن،

۲۰۰۴). ناکر ل دیم نکی ئاکشندا خزنووس خووی ب و سفی شتک و بگریت و درژی بدات. ئم شواز خو نر ل چیک ک داد ب ن و دیبات و لای کی دیک.

خزنووس دتوانت کتایی هر بشک ب هواسراوی بهت و، ئم ش ریتمی گ ان و خرا دکات. ئم چن دکرت؟ ل گگی ورد گرو. ب ل گری سر کی، خزنووس د ب ورد گری ه بت تا خو نر بر د وام بت و تام زرری زانیاری بت. هرچ ند (پاید ئاند پریجودیس) خز نیی، بام ب ورد گری نموون ی کی باش. جین ئستن ورد گری بکار ه ناو ب خرای. ئقینی بیینی بینگی و جین، هاوس رگری ک لینس و چارلت، پرسى نوان لیدیا و ویکمان، پاشانیش ململان گ ور ک ی نوان ویکمان و داری.

دیالگی کورت و پ زانیاری گ ان و خرا دکن، بام و ستایی د و. س اوکردن و سوالفی ب مانا خو نر بزار دکات و ل گرانیی خز کم دک ن و (ساقیل، ۲۰۱۳). ئرکی دیالگ ب پیدانی زانیاری ل بار ی گری، ووداو کان، کار کتر، کات و شو ن. ب نموون، خزی (ئ یجنسی) ویلیم گیسن (۲۰۲۰)، ب بکاره ننانی تک ن ل ژیا کات دک گ درت و و ل ۲۰۱۶ هیلاری کلینتن ل ه بزاردن کاند دیبات و، دیالگی کورت و پ زانیاری خرای د دن ب گ ان و ک.

زمان ب خی توخم ک ب گ ان و ی خرا، ئ وشیان ل زانیانی د و. خزنووس نابت وش ل خ ف بدات. د ب هر وش و شو نی خی بگریت. خزنووس دتوانت ب بکاره ننانی بکار دیار و کاری است و خ گ ان و ک ی ب تامتر بکات. داخ ئ و ی، ماننووس پیر کان خشی زمانیان ل گگی ستی در ژ و بکار نادیار و دنگی نا است و خ د شارن و. د ی دنگیش ل یان، توو د بن. است سی سا زیاتر د نووسی، بس زمان کت ه و نیی بابی من، س تا هشتای خو نر ت ناگات د ی چی.

ست، پیر گراف و بشی کورت کورت خرای د دن ب چیک (لام، ۲۰۰۸). وش و د ست وازی ب ک، ئاو نناو و ئاو فرمانی ب ک دک د بند هی در ژ دادی (هاک، ۱۹۹۱).

کار کتری داینامیک گرنگ ب گ ان و ی خرا. ب و کار کتر ل سر تاو تا کتایی ست تیک وات وک خی بت و هیچ گ انی ب سردا ن، خو نر بزار د بت. ب؟ ل برئ و ی زانیاری نو ی پ ناگات، ئم ش گ ان و ک ه واش دکات.

توخمی کرتکردن (فراگم نتیشن) کی ب چاوی ه ی ل خرای خزا. کرتکردن وات بکاره ننانی نیو ست ل ست ی کدا، یان ت ن پا ست بکار بی. ئم ل ووی زمان نی و نات و او،

بہرام خرم تکی چاک بہ گہانہ و دکات. ٹگر نازای ما نکت
ہندہ پاستی ووتی تدا بہت، چا پخانہ و خندہ گران لہت دکہ نہ
ہہلا. بہ؟ چونکہ ناگایان لہ دنیا نیہ، ہر سواری ملی کلاسیک
ہونہ.

ئەممان ئاي ئۆيى ھەممۇ ئىمانىڭ دېگەن خەتتە ئا. دېمەنگەلى پەزىلەت، ئۆيى، خەش، يان شوئىنى ۋوداۋەكان، ھەندە جار، پەيىستىيان بى ۋەسەف و وردەكارىيە. ئا بى ھەمان قورسايى بدەت بى ھەممۇ دېمەنەك. بى ھەۋاشكەردەن ۋە ۋەسەف و وردەكارى دېمەنە بىكارەنەن. خەزى (گېدېن نايىنس) تەمسىن مۇور (۲۰۱۹)، تەكشۈرۈپ كەتسەن خەز و فەتەزىيا و لوغە. لى ھەندە شوئەن خەزەنەسەف ۋەورە داخراۋەكان يان قەلەكەنەكەت، لى ھەندە شوئەن ھەۋاشى دەكەتە ۋە وردەكارى ئا قەلەكەت دەخەتە ۋە.

خبرای هی ر ل مانی خ ز بکار نایت، بگر ژانر کانی تری
 مانی نیش ئم ت کنیک بکار د ب ن. ب کورتی، مانی س رد می
 م تام د رن ب یتمی خ را د ت نووسین. م تام د رن و ات س رد می
 د وای پ ستم د رنیزم، ئ م ش ه شتا نک ل م د رن، بگر ل ز لکاوی
 کلاسیکی س رد می پ ش م شنگ ری م ل د ک ی ن. ئ م داخ ک خ مدانت
 پ د کات.

گڏيل ران سه باح دڪتو راي لاءِ بواڙي ٻوٽا ٺاڻا واني و نووسيندا هون ٿا لاءِ زانڪي کانزاس لاءِ ٽيمريڪا. سه ٻوٽا ماني (شاخوننبيري سه رکڻ، ترس و ٻوٽا، دووي سوور) به ٽينگليزي و کوردي چاپ ڪراون. سه لاءِ ري فوٽو ايٽر، هٿي ڳري خاٽي باب سيگمان و ڪاٺي ر پيڪيٽي ٽيمريڪي لاءِ بواڙي ٻوٽا ٺاڻا واني و نووسيندا.

سڌ ۽ رڃا وٺڻ کان

Bradshaw, Claire (2018). Seven quick tips for mastering pacing in your story. Retrieved on June 10, 2020 from [Writersedit.com](https://www.writersedit.com/2018/07/07/seven-quick-tips-for-mastering-pacing-in-your-story/).

Hacker, Diana (1991), *The Bedford Handbook for Writers* (3rd ed.), Boston: Bedford Books.

Kempton, Gloria (2004), *Write Great Fiction: Dialogue*, Cincinnati: Writer's Digest Books.

Lamb, Nancy (2008), *The Art and Craft of Storytelling: A Comprehensive Guide to Classic Writing Techniques*, Cincinnati:

Writer's Digest Books,

Saville, Guy (2013). "Thrillers that sell". In Spring, Michelle; King, Laurie R. (eds.). Crime and Thriller Writing: A Writers' & Artists' Companion. London: Bloomsbury Publishing. pp. 153–155.

Schellhardt, Laura (2008), Screenwriting for Dummies (2nd ed.), Hoboken: Wiley.

Stein, Sol (2015), Stein on Writing, New York: St. Martin's .Press